

A „KELET” előfizetési díja:	
Vidőkre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik száma, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DUAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakrabban
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben Haasensteint és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitater 5. sz.

Nyitási cikkek

gármond sorá után 25 kr. fizetendő.

A kolozsvári és nagyvárad szinügy.

(Folytatás.)

Kolozsváron még olyan mű is, mint a Fourchambault család, üres ház előtt ismételtetett, első előadására sem volt nagy közönség; ha már egy ilyen európai hírre emelkedett művet sem lehet 10—12 nap alatt háromszor előadni, elképzelhetjük, hogy milyen kapaszkodásra van itt szükség a pusztá existencia végett is.

Lehet, hogy a Fourchambault család gyönge előadása okozta az üres házat, de ez éppen azt bizonyítja, hogy a lehető legjobb előadásban kell bemutatni a műveket, hogy vonzókká legyenek, a mi tehát időbe kerül, az idő pedig pénzbe, mert az új művek előadásainak alapos elkészülése alatt folyó ismertebb darabokra üres házak lesznek.

Mindkettőt megadja Nagyvárad — időt is, pénzt is.

Jól jegyzi meg Dobsa Lajos a kolozsvári szinügyre vonatkozó egyik levelében, hogy „ha a kolozsvári egy és ugyanazon közönséget nincs mód fölfrissíteni s ujjal fölcsereelni, az előadásokat kell beszüntetni és így az újra beállósai sőt érdekessé tenni, mire nézve az egyedül mentő eszköz a N.-Váradal való egyesülés, vagy a subventio föl-emelése és két havi szünet. A kinek ezt magyarázni, bizonyítani kell, az azal nincs miért szöba állani! Ha privát ember, az ő baja! Ha pedig az ügyre befolyással bírna, akkor az ügy így is el van vesztve.” Így Dobsa Lajos, a magyar drámaíró és praktikus ember, így beszél az ügyről Pázmány Dénes, a képviselő és világpróbált szakférfi!

A kolozsvári szinügyet sok tekintetben példás s eléggé nem dicsérhető buzgalommal munkálkodott május 1-ő óta; alig volt néhány előadás, mely csaknem az egész személyzetnek új ne lett volna, 4 hó alatt alig volt nap, melyen egyenél több szinpad próbát állt ki nem egy esetben 4—5 szinpad próbát állt ki a nagyobb darabokból egy nap alatt.

Ezek többnyire hasznos jó próbák voltak, elneveztek rórtát és vecsernye próbáknak, mert kora reggel kezdődtek s késő éjjel végződtek; de ez még mind nem elég, mert csak kevés előadás emelkedhetett ama színvonalra, melyen az előadásoknak egy ilyen színháznál állani kell.

A példás buzgalmat fokozni kell még és folytatva kitartani a télen, mert a már lejátszott műsorból keveset vihstünk át az intézetbe s a minő műveket ott előadunk, azok nehezebbek is lévén, alaposabb betanulást és magasabb előadási stílt is kívánnak.

Vonzóvá, érdekessé kell tennünk mind a

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCEGNŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Első rész.

V.

(Folytatás.)

E „Wekil” meg van minden jóra való arabs háznál, kik többnyire nagyon meggazdagodnak uraik rovására. De mit tesz az, csak hogy adjon mindig költeni valót! . . . Az itteni főúrak nem ismernek anyagi gondot; ők csak gyönyörre, élvezetre születtek.

Atyám tönkre jutott ember. . . Aty tönkre jutott. . . vagy a mint ő nevére mondja, szegény volt teljes életében. Egyedül Hosnah gazdag a családban.

A Hosnah neve, eként belevonva, a társalgás folyamába, fivérem egy oly megjegyzését idézte elő, mely nagyon meglepett.

— Hidd el, szolt hozzám, jobb ha mentől kevesebbet találkozol vele.

Beszéltem már neked, a danabiekről, Aly-

a műsört, mind az előadásokat, hogy a minden napi játék folytán előálló érdektelenebb estvék csekélyebb bevételeit, az ily napokon előkészülő művek érdekesebb előadásainak nagyobb bevételeiből pótolhassuk. Így a jövő tavaszra már egy kitűnő és az intézet állásának megfelelő érdekes műsorról fog birni a kolozsvári színház, melyet aztán Nagyváradra, mint gyémántot ki-fényesíthet egy főpróba és előadás által, közbe-közben nyugodtan készülvén 5 hónap alatt 10—15 új műre Váradon, melyvel állandó műsorát fölfrissítve, biztos bevételekkel adhatná itt elő, mert az 5 havi szünet alatt nem kopnák el; e módon egy év múlva elérhetné a kolozsvári színház a hozzá fűzött remények és igények megvalósulását, egyszersmind akapasszkodás és örökös küzdelem helyett, nyugodt lélekkel és kedéllyel folytathatná tökéletesbülését s hova hamarabb eleget tehetne missiójára. Kiadásának bázisát két város mivel közönségére fektethetné, miáltal úgy a személyzet szervezkedése, mint a művek beszerzése és tiszta kiállítása a tökély fokával eszközölhetnének.

Ha egy mű írói joga 50 frt, ennek fele a várad előadásra esnék. Ugyan így volna a mű kiállítási fölserelésével is, és nem kellene oly sokszor fukarkodni egy-egy értékes drágább mű beszerzésével a miatt, hogy nem fizeti ki magát, tehát ne élvezhesse se a kolozsvári, sem a várad közönség. Az erkölcsi-szellemi nyere-mény mellett nagy anyagi haszonnal is járna e két város szinügyi szervezkedése.

Föltéve a lehetetlent, hogy az állam 40 ezer frtra emeli föl a kolozsvári nemz. színház évi subventióját, csak félig érheti el amaz eredményt, amit N.-Váradal szövetkezve egészen és teljesen elérhet, mert ebben a dologban az a döntő körülmény, hogy a személyzet egy s kolozsvárihoz hasonló nagy és mivel közönség előtt játszik 5 hónapig, hogy gyakorolja, fejlesztse magát a művészetben más közönség szemé előtt és más pénzért.

En ismerem Váradot, hiszen én csináltam és nyitottam meg a mostani helyen a szinkört; az első két nyarat én töltöttem el benne, kedveszötlenebb viszonyok közt, mert csak a szinpadnak építhettem födelet, a közönség, ha esős idő volt, esernyők alatt is végig nézte az előadásokat s mindakét sáison nagy haszonnal végzött. A hol nyáron, köznapon III. Rikárd király előadását a karzatokon 570 néző megnézi, olyan közönségre lehet számítani és bizton építeni.

N.-Várad a nyári idényben mindig bead annyit, mint Kolozsvár télen, és Kolozsvár mindig többet fog adni télen, ha színésze 5 hónapig egy olyan városban mint N.-Várad, művészeti fejlődésben él.

De am tegyük föl, hogy N.-Várad nem ad többet 5 hó alatt 30 ezer forintnál, a mit én nem hiszek, mert a kolozsvári szintársulat mű-

nak van egy nagyon csinos, ilyserű járműve, tágosan és elegánsul kiállítva. A minap egy este, étkezés után, csolnakázást inditványozott a Niluson. Ledülve kényelmesen, a csolnak piros selyem sátor alá, szerettem volna az egész éjet így tölteni el. A holdfény által megezüstözött folyó ártátszó tüköre, nyugodtan terült el a két sötét part között, melyeken, mint fehér pontok tűntek fel a fellak-k kunyhói. E halvány világosság közepett, ez annyira átlátszó ég csendjénél, hol még az árnyék is féltomályos változik, halk ének-hangok hatottak hozzánk a tiszta légen át; a víz lossogása összevegyülve ez egyszerű dallammal, a vidámság, nyugalom, költőiség oly megható képt nyújtotta, hogy le nem tudám irni érzelmeimet — Hallgattam . . . Szemlélttem . . . Ábrándoztam . . .

Egyyszerre Adilah felém hajolt:

— Mire gondolsz? kérdezte halkán. Össze-rezzentem, s nem feleltem semmit.

Igazában, e boldogságra gondoltam, melyet magam előtt láttam. Haj! néha oly egyedül, oly igen egyedül találom magam a tünderregék e honában, hova oly rögtönzötten dobott el sorsom!

VI.

Márta! egy kaland, egy valódi regény egy-hangu bárami életem folyamában.

Vannak napok, azt te is tapasztaltad, nemde, midőn az ember, telve jó kedvvel ébred fel, midőn boldognak érzi magát a nélkül, hogy tudná miért, s okát tudná adni. Egyik reggel váratlanul toppantam be Adilah-hoz; tudtam, hogy egyedül van. Az örömdetes meglepetés egy fogadott részéről; mondtam, hogy egész napra jöttem. Elképzelheted, milyen ünnepnapunk volt.

vérsi ensemble-ja és kitűnővé váló műsora ellenállhatatlan vonzerőt fograk gyakorolni oly közönségnél, melynek már szüksége a színház; — a 30 ezer frtal szemben, ha itt maradunk, legtöbb 16 ezer frt bevételt produkálhatunk, s a tölre mitsem készíthetünk elé, megesszük és elköltjük tehát a subvenziót, a nélkül, hogy vslamit beszerezünk volna és october, november, december hónapot kivéve, midőn akarva nem akarva is bejön a közönség a színházba, mert nincs hová meunie, talán bevesszük a kiadásokat, de január, február, március, ápril hónapokban bizony jó ha feltét bevesszük és a subvenzio elfogyván, négy hónapunk födözetlen marad, és így anyagilag elbukunk, szellemileg pedig mitsem tettünk és értünk el. Ha 40 ezerre emelnék a subvenziót, 2 havi szünetet tartanánk, ebből egy hó teljes szünetelésre esnék, a másik hó előkészületekre. Mit lehet egy hó alatt teremteni? Betanulnánk egy nagyobb ope-rettet, egy nagyobb drámát és egy vígjátékot, no meg talán egy népsziművet is ha volna tehát négy új darabot. Ez nem elég és ezt a tél előtt elkoptatnók, mert a 2 havi szünet július 1-től aug. végéig tartana, és így még egy hónapot kellene a nyári színházban kihúzni.

Molnár György.

(Vége köv.)

Az Andrássy-válság.

(Sr.) Andrássy gróf lemondása kettős irányban volt nagy hatással. Egyfelől: a monarchia külpolitikai vezetésének fontos kérdését veté fel és e nevezetes positio betöltésének nehézségeit tette akuttá; másfelől: az ellenzék zavarba jött teljesen, a Lajthán innen és túl egyaránt. Megzavarta pedig nem csak okoskodásában; de gondolkodásában és cselekvésében is. Ugyanis a hír első hallatára készek voltak egy bécsi, mint budapesti lapok, nem csak a bukás okainak részletes magyarázatával; de azon következtetéssel, hogy egyfelől a „bukás” okainál a szláv reakciót, a katonai párt győzelmét hozták elő; másfelől feltétlenül örvendettek ennek, de már a harmadik, negyedik napon azon öröm csökkent, a szláv reakció helyét az önkényes lemondás valószínűsége foglalta el, az osztrák kormány pedig igen megbízható és szövetkezésre méltó alkotmányos kormánynak lón elismerve. Ennek az argumentációnak tökéletesen megfelelőleg változott az állásfoglalás is. Mert el lón ösmerve, hogy a külpolitika absolute nem változik — ekkor aztán nehéz volt az öröm indokolása. Mesterséges fogáshoz kelle folyamodni. Ekkor lón aztán kitalálva az a theoria, hogy azért jó, hogy bukott Andrássy, mert vele bukott Tisza is. Sőt — ismét következtetlül — azt áll-

Az idő gyönyörű volt; egyetlen szellő nem mozdult, hanem a január hó enyhe lege vett körül, mely itt a mi tavaszunk, s mely smaragd zölddel hinté be a fákat s az ég azurját még fénylőbbé teszi. Reggelizés után, Adilah maga után vont a kertbe. Egyiptomban, a kertek, a természet oly dúz pompájával díszelgne, melyet Európában nem ismernek. Berendezések is gyönyörű és sok gond, költség van fordítva rájuk. Ez azon egyedül hely, hol egy hanumnak joga van egyedül gyalog sétálni, ha igen megunja börtönét.

E részben Aly csodákat művelt. Ritka madarakkal magtöltött nagy üveg-házak, gyönyörű szők kútak, gyémánt csöppjeiket, narancs és mimosza csoportozatokra bintve, banár-, bambusz fakkal s daturákkal szegélyezett sétányok, lilium csoportok, gyönyörű virágágyak és a nagy sycomore és pálmákak, mint templom falazat, oly tömör, áthatlan sűrűséget, árnyat képeznek, mely még a legforróbb nyárban is megtartja hűvöségét.

Egy a Nilusra épített kioszkba léptünk be. Adilah itt szokta eltölteni a nyári forró délután-jait, a siesta azon óráit, midőn az egész város pihen és álomba merül. Belseje, e „buen retino”-nak, elragadóan kedves, falai rózsaszín márványból vannak, hosszú indiai redőnyök az ablakokon, s a szoba telve ezer díszes apróság s kedvencz könyvekkel.

Rövid csevegés után észrevettem, hogy a kief kényelmei elbágyasztották csinos szultánomat. Mosolylyal ajkain, hanyag odaengedéssel hallgatott szavaimra. Neme az ellankadásnak nehézkedet réánk, s mintegy eltompította érzékelinket. Rendre-rendre a társalgás meglanyhult, Adilah szemei becsukódtak s elaludt.

lított, hogy még sem buktatta Andrássyt egyéb — mint az udvari kegy; de ekkor hogy bukik Tisza; pedig erről már egyhangulag megírak, hogy felment Bécsbe, a szláv reakcióval megalkudni, noha ugyanakkor hirdették, hogy nem kell félni semmit a bécsi kormánytól, nem reactionarius az.

Ilyen galimathiából állott az ellenzéki lapok tíz napi vezércikké és okoskodása, ennek megfelelő volt, természetesen, magatartása is. Nem kérdezzük olvasóinktól, hogy lehet-e komolyan venni azt a politikát, mely enynyire czéltalan, enynyire személyeskedő és enynyire — következtelen: azt hisszük, maga az ellenzéki olvasó közönség is rég észrevette ezt.

De vegyük a dolog komolyabb oldalát. Helyes-e az, hogy magyar parlamenti pártok hiteles organumai ne politikai okokat, hanem udvari kegyet tekintsenek illetékesnek kormányválságra; ne politikai változásnak, hanem személyek cseréjének és általuk se igazolható (persze bé nem következtet) bukásának örüljenek; hogy alkotmányos pártok közlönyei a „katonai reakció” tetteit dicsőítsék — ha azok eredménye Andrássy vagy Tisza bukása?

Valóban, komolyan fel sem tételezhetjük a gyar emberről, hogy e kérdésekre a válasszal habozna és ennek következtében az ellenzék magatartását feltétlenül el ne ítélje.

Hanem sokkal komolyabb és nagyobb kérdés az: hogy az Andrássy távozásával megürült helyet ki tölti be? Mikor távozott: akkor vettük észre, hogy mi volt és ki volt? Ha magunk észre nem vettük volna, a külföld figyelmeztetett volna rá. Mert a külföldi sajtó csaknem egyhangulag, a legnagyobb elismeréssel szól Andrássy gróf 8 évi külügyministerségéről és annak eredményeiről. Még pedig itt főleg azon nyilatkozatok nyomnak a latban, melyekre mások leginkább illeik az elfogultság vádjá: t. i. a felhivatalos sajtó, azért ha az angol, az oláh, a német felhivatalos sajtó vetőlkedik Andrássy dicséretében és annak kiemelésében, hogy az illető országgal monarchiának viszonyait megnyire megjavítá, — ez azt jelenti, hogy épen nyugot Európában szilárdítá állásunkat. És ha ezzel szemben a muszka lapok dühösek rá: ez is bizonyítja, hogy melynyire volt „muszka vezető!”

De hát mi, hogy nélkülözzük, az ő hűségét a dualismushoz, parlamenti ügyességét, magyarságát stb? E kérdések létezése még a monarchiára nézve is kétségtelen, — bizonyítja az, hogy neméz neki utódát találni!

Rajtam is ama bizonytalan álmodozás vett erőt, mely csak félig ébredt; midőn az álomképek csak egy ellebegnek, összezavarodnak szemem előtt, e némaság és nyugalom közepett oly kéjesen, oly boldognak éreztem magam, kiváló megnyugvás, jóllet érzete szállt meg.

A szoba legutolsó felében egy nagyon finom művű moncharabieh (rostélyzat) kedves kis szegletet képez. Egész csomó virágos jázmin ág bujt át a rostélyok között, s egy összevegyült a finom faragvánnyal, hogy az egész ablak már nem egyéb aranyozott fa és virágból készült napellenzónél, Gépiesen néztem, e kis hajlékony ágacskákat, mint nyulnak be a szobába, s mint hullatják tele fehér csillagocskáikkal, azon néhány fokból álló ozédus falepcsőt, mely felvezet az ablakhoz. Felmentem a lépcsőn s kikönyökölve a a bárszony ablakpánzára, kéjjel szivtam be a kedves virágillatot, mely elandalit s elbódít.

A mint két kézzel szétoltam a lombzatot, felfedeztem, hogy a moncharabieh, egy másik, felhagyott kertre nyílik.

Sűrűn volt benne a burján, vadbokrok és cserjék szeszélyes csoportokban s magos, lekaszálatlan fü terület el között. Lakatlannak gondolva a helyet, egész fesztelenül kezdtem szememmel kikutatni a paradicsomi vadon e tágas kis zugát, midőn egyszerre észrevettem az ablak alatt egy fiatal férfit, egy bambuszról készült asztal mellett ülve, melyen hírlapok és irományok voltak láthatók. Fejét hanyagul hajította hátra, karszékének hátához, szemei merőn tekintettek az úrba, s mély gondolatokba látozott elmerülve lenni. Első tekintetre arozát osúfnak találtam: homloka nagyon magas, tekintete komor, s egyaránt búszo és méla-bus kifejezésűk szeme, arozale szabálytalan, darabos, erőteljes és szigorú metszetű;

Ipolyi Arnold

Elnöki megnyitó Előadásából

A Magyar Történelmi Társulat-nak Maros-Vasárhelyt 1879. augusztus 23. tartott vidéki nagygyűlésén.

(Folytatás.)

I.

De az őskori hadak utja másfél vitt. Nem fel északnak és nyugatnak, hanem kelet-délen át vezetett nyugatra. Itt a Pontus Euxinus s a Hellespont mellékein, az Al-Duna és Balkán völgyein vezetett a Fel-Dunáig és a Rajnáig, az Alpeseiken és Adrián át a középtenger partjáiig. — Valahányszor Ázsia és Európa hadai utra keltek, itt találkoztak. A Skythák és Darius perzsa hadai itt készültek átkelni, hidat verve az Isteren. Histaeus és Miltiades őrserge és ügyelő hadcsapatai itt álltak Chersonesusban, védve Európa bemenetét. Erre jöttek Balamber Hunjai és Baján Avar-Várkunjai. És mig ezeket tovább vitte a hadak utja, itt telepedtek meg rokon népségeink a Kazarok és Bolgárok és erre toltak a Magyarok, Bessenyők s a Kunok.

Ez utra csak is fegyverforgató hadviselt nép léphetet. Hatalmas országok és birodalmak, kifejlett és művelt népek s államok állottak utjokban. Csak fegyverrel kézben lehetett köztök utat törni, és nagy vitézséggel kellett helyet foglalni. Hogy nemzetünk ez utra lépett, és népeket leküzdeve foglalt tért, ez az egy tény magában tanusítható már, hogy nagy és hosszú hadiskola kellett átmennie, hadkészen kellett állania, és hogy ebben nem jelentéktelen multtal kellett birnia. Mert így felfegyverzetten nem léphetett ki egyszerre készen, mint Mierva Jupiter agyból. De ha nem is tudjuk addig sem nemzetünk multját, sem hadai és hősei iskoláját, — azt látjuk, hogy a mint a középkori történetírásnak hajnálán megjelen, annak azonnal legméltóbb tárgya vá lesz.

Mert jelenleg, újabb történelmi tanulmányaink nyomán már elmondhatjuk, hogy mióta nyak, melynek első e nemű fellépéstől oly világosan és jellemzőn szólna a történelem, mint az első magyar európai háborúkról és hadviselésről.

II.

Nemzetünk felléptekor a had képezte lét-elemét. Az egész nemzet megjelenésében mint egy hadi tábor tűn fel.

A művelt világ hadművészete akkor még a régi classicus formákban mozgott, s a hellen phalanxnak a romai legióban tovább kifejlődött gyakorlata hagyományaiiban culminált. E hadviseléssel alapították meg a Hellenek, Perzsia felett fensőségüket; Nagy-Sándor ázsiai hatalmát, és a római legiók ezzel hódíták meg Áfrikát és rá az egész világ birodalmát.

De a classicus hadviselés szabályos, tömör,

észt és akaratot fejezett ki benne minden, s nem tudom minő meglepőt, mely lebilincseli a szívet. Egyezsere könnyű felhő vonult át homlokán, szemöldökét ráncosba szedte, fejét kezére hajította. . . Rostélyzatom mögül valamely titkos bánat s mély lehangoftás jeleit leptem meg, s lestem ki.

Végre felegyenesedett, s felnyitott egy la-vélcsmagot. Gyorsan, lázas hévvel olvasott . . . Egyik lapnál meglápdott, mintha ismételtén akarná elolvasni . . . ajkai mosolyra nyíltak, keserű mosolyra . . . A papírt összegegyűrté ujjai közt. — Nem tudom miért jöttem azon gondolatra, hogy a levél egy nő levele. — Szegény szerelmes, s szerelme, talán valamely árulás miatt szenved.

Eddig érkeztem szemléleteimben, midőn egy rabszolga jött, s megszólította őt. Az ismeretlen felállt, s követte a szolgát. Miután eltűnt, nem tartóztathattam magam, hogy tovább is érdekel ne gondoljak e percznyi látományra, mely akaratom ellen lekötő figyelmemet, mint valamely rejtvény, melyet szeretnék.

Adilah szava riasztott fel ez örült ábrándozásból. Nem mertem kérdészködni tőle, szomszédja felől. Könnyben is, csakhamar visszatértem aztán Chinikába.

Mártha! hidd el ez alatt titok rejlik. Ki lehet a fiatal remete, medve módjára így elzárkozva, e szomorú kinézésű kertben? — Hanem legalább egy dolgot biztosra megmondhatok neked; azt, hogy bizonyára nem ő az a mesebeli „szép herceg.”

(Folytatása következik)

átörbtennek képezett hadtestei ellenében a bar-
bároknak nevezett népek Ázsiában és Afrikában
egy más könnyebb, új harczmodort képeztek ki,
mely ellentét és kevésbé rendszeres szervezete da-
czára is képebb lón a támadása.

III.

Osak sebes rövid vonásokkal vázoló e
hadviselést: sajátos nemzeti harczmodorunk lé-
nyegét.

Kezdjük mindjárt a táborral. — Alig le-
het ennél szélszerűbben és könnyebben — mint ma
mondanók — mozgósítható táborat képzelni. A
törzsenként tanyázó nemzet a táborba már úgy-
látszik hadtestenkénti ütközetrendben egységes ve-
zérlet alatt szállt meg, mint azt akár a mai ha-
dászati elv követeli. A tábor podgyása könnyű
és takarékos sátraival, az élelemmel és hadiszerttel
könnyen és mozgékonyan követi a hadsereget.
De a táborban nem egyszer az egész nemzeti
családostól, szekeresen és batnaival, tartalék lo-
vaival és fegyverkészleteivel, minden fordulatra
kész, mozgósítható tanyázhatott. A küzdők ezen
felül még több napra felszerelve a szükséges éle-
lem és hadi készlettel, ellátva indulnak pod-
gyászt vivő vezetővel a csataterre.

Magát a hadsereg zömét könnyű sorolvas-
ság képezi. Ez egymásután kellő távolban elhe-
lyezett több csata-sorból és tartalékseregből áll.
A csatasorok kisebb osztatokra vannak tagozva,
távokzókkel felállítva. Ezek majd szorosabban
sorakozhatnak arczál támadásra; majd széttörve
sorokat az ellenség támadó oszlopait magok közé
szoríthatják. Vagy szárnyakká is fejlődve, oldalt
foghatják, megkerülhetik s elvághatják az ellen-
egyes hadsereket, meglephetik s elfoghatják csapa-
táit és táborait. Ha ellenben ennek tömörebb had-
oszlopai áttörték és legyőzték első sorokat, ezek
feloszlatva s a második és harmadik hadsorból
visszalépve összesorakozhatnak, míg a hátulso sor-
ok vagy tartalékok a támadók első u erővel
léphetnek. Hol ez sem dönt, a visszavonuló hadse-
reg lest vetve, futamodást színelve, a merészen
vagy gondolatlanul üldözőkre ráfordult, azokat a
lesben álló tartalék és oldal csapatokra vetheti,
és futva is többnyire győz.

Valóban bátran kimondhatjuk, és nem is
leszünk ebben többé az első, hogy hadseregünk
a tekintetben a mai újabb harczmodornak és had-
művészetnek, ha ebből az egy tüzettséget kivesszük,
közel színvonalon állott. Az ujkori hadelmé-
let és harczászat tanai Rocquemonttől és de la
Roche Aymontól kezdve Molten és Vialen át,
akár az egész a magyar Asóthnak. Hadvezé-
re és hadtudomány alapve-ig e kitűnő harczmo-
dorra fektetik a főszílyt.

(Folyt. köv.)

— Kik várják a távozását?
A nagyszebeni „Telegraf” 92-ki számá-
ban (21/8) az Andrássy-válságról s a szerin-
te bekövetkező rendszerváltozásról írva, azt
hiszi, hogy nincs messze azon idő, a midőn az
oszták tartományokban inauaurált nemzetiségi és
kibékítési politika Magyarországon is inauaurál-
tatni fog. Azután így végzi:

„Tiszta lemondása, a mely minden nap jó-
sollatlik, jeladása lesz azon pillanatnak, midőn
Magyarországon a békét óhajtó és igazi egyen-
lőséget szerető emberek számára fellátulnak a ka-
puk, hogy testvériesen egyezzenek az inauaurál-
landó új politikai aera felett, a melynek feladata
lesz általános megelégedést előidézni.

A magyar unitáriusok zsinati gyűlése s a Dávid Ferencz ünnepély Székely- Keresztúron.

Augustus 23-án.

A Kolozsvár és Brassó felől érkező vonatok
aug. 23-án hozták össze Hajasfalvára egy az egy-

Balassa Bálint költeménye.*)

Egy szép tánczot jó kedvből szép szerelmem

küldök,
Kit gyakorta én magamban te rólad éneklek,
Tánczolok veled, örülök,
Nagyon tetszik, hogy röpülök —
Nagy boldogan élek.

Boldog vagyok, mert hogy szeretsz; még boldo-
gabb lennék

Ez ujonnan szerzett tánczban ha ketten mehetnénk.
Veled együtt ha lehetnék

— — — — — (**)

Együtt tánczba mennénk.

Boldog szemek, kik ezt látják, lábak, kik ezt
ropják,

— — — — —

*) Az 1874-ben Radványon Deák Farkas ál-
tal a felfedezett Balassa Bálint költeményeit kiad-
ta a Történelmi Társulat, Sziládi Áron kitűnő jegy-
zeteivel a jelen évszékben; az itt bemutatott költemény
másolva van egy eddig teljesen ismeretlen
codexből, melyet Révay Lajos bocsátott Szabó
Károly egyetemi tanár bűvárlata alá. E codex a
17-ik században íratott valamelyik Vászárhelyi csalá-
dtag által. Ebben Szabó Károly Balassának több
ismeretlen költeményét fedezte fel, s háromt közöl-
tök a marosvásárhelyi nagygyűlésen s hó 23-án,
remek méltató sorok kíséretében, felolvastott. Ezek
közül egyet itt adunk, a codexet a bűvárló tudós
„Vászárhelyi-codex”-nek neveztetve; jó karban
levő kőzirat 366 oldalra terjed.

**) Egy sor ki van feledve a codexből.

házi tanácsosokat, mint a zsinati mindenemű és
rangú vendégeket s közöttük Gordon Sándor és Char-
lmers András unitárius angol lelkeseket. A Hé-
jasfalvi állomásról számos kottás és négyes fogatu
kocsi szállította Keresztúr felé az érkezőket. Uj-
székelen 38 pár székely lovas banderlista várta;
s az ottani unitárius templom előtt csinosan kiál-
lított díszkapu alatt Raffaj Domokos helybeli uni-
tárius lelkész üdvözölte a püspök és főgondnok
urakat, egyszersmind azon örömmel ad kifejezést,
hogy angol és amerikai hitrokokok is jelenlétkel
tisztelték meg egyházi főtanácsunkat. Itt látja
megtestesülve az igaz evangéliumi szeretetet, mely-
nek karjai innen érnek a haragos Océán hullá-
main, s közelebb hoznak bennünket, hogy testvé-
ries ölelésbe olvadjon szeretetünk, üdvözlő azért
az angol unitáriusok képviselőit, mire a jelen volt
óriási tömeg harsány éljenzésekben tört ki.

Ferencz József püspök ő méltósága válaszo-
lva így szólt: Székelyek! Kedves hűveim! A mi-
lyen a hozott isten, olyan a fogadj isten. Bennem
is ugyanazon szeretet honol, mint a mily tiszta
szerelelt fogadnak engemet. Ezután a zsinati gyű-
lés nagy jelentőségét emelve ki, azt mondja,
hogy az egyházi életünk történetében páratlan a
maga nemében, mert mikor jött Angliából kép-
viselni ottani hitrokokoknak két képviselő (Hossz-
szan tartó éljenzések az angolokért). — Uj korszak
egyházi életünkben. — A székely népet s az uj-
székely unitárius egyházat a főpásztor szeretetével
üdvözlő s kéri, hogy ezután is tartsa meg vállá-
sát és áldozatkészletét az egyház iránt, s
isten áldását e végre árássa reája. — Hosszas
éljenzések után az egyház gondnoka pénzadományt
nyújt át a Dávid Ferencz alapra püspök ő méltó-
ságának.

A székely legények és leányok, csinos szé-
kely öltönytben mutaták be magukat sorfalkat ké-
beve mintegy 20 pár a jöttek körül, kiknek elő-
kőn helybeli lelkész neje Bereczki Póli, főgond-
nok és püspök ő méltóságának, s a két an-
gol képviselőnek gyönyörű virágkoszorút nyuj-
tott át.

Ezután az impozáns kocsisor gyorsan ro-
bogott fel Keresztúrra, hol a piacz kezdetén fel-
állított s megvilágított fénysor „Isten hozott” fel-
irata diadalkapu alatt állt meg az első kocsi. Itt
Kozma Ferencz következő beszéddel üdvözölte a
püspök és főgondnokot:

„Ama nagy ünnep előestéjén, mely hitala-
pitónk üdvözölt életének és szomorú halálának em-
lékét dicsőíteni van hivatala, itt állunk a kereszt-
uri unitárius egyházkor nevében üdvözölni méltó-
ságokat és az egyház többi képviselőit. Lelekünkben
az öröm és fájdalom érzet vir túsát e pillanatban.
Ez a szenvedés és keserűség teljes mult rómjái-
ra szegezi tekintetünket, az a jelen kiengesztelő
békéjéből készlet megragadni. Ott az erkölcsi
és lelki nagyság származégetten, porba omolva, itt
a szívós kitartás, és hitében istentől sem guny,
sem megvetés által el nem idegenített lélek;
ott egy ifjú egyház nagyságának álmai csillogó
harmatként, parányokra szállva, itt a Jézus üdvö-
zött tisztelőinek szívében nagya nőt szeretet az
emberiséget magába ölelve; ott a megvert páásztor
szélyeslő nyája, itt a mustármagnak symbo-
licus fája! Oh milyreka nézzünk, hol maradjon
lelkünk? Unnepünk dicsőbbé valyon hogyan válik.
Talán jobb lesz ha nem kérdezzük, hanem keres-
sük a választ, sully nehézt mint azon háromszáz
esztendő, melynek sula alatt is megörzök lelki-
meretünket és abban a hit kioltathatlan szabad-
ságát.

Tudjuk, hogy szívetekben ti is egy drága
kincsét hoztok felénk. Hadd érintkezzenek hát a
minnyájunkat felemelő szeretet szárnyai! Hadd
valjuk be ismételtlen isten és világ előtt, hogy a
hitnél erősebb frigyét, a szeretetnél nagyobb ha-
talmat nem ismerünk.

Ez érzettel nyitjuk meg előttetek hajlékain-
kat, iskoláinkat és templomunkat s ezzel szívein-
ket. Oh hozzatok abba és hagyjátok ottan őket
magatok után s vigyék az azon reményt magatok-
kal, hogy a zászló, melyet előttetek lobogtattak,
hű követők nélkül soha lenni meg fog.”

— — — — —

E gyönyörű beszédre hasonló érzésteljes
beszéddel felelt püspök ő méltósága, Benedéi Ger-
gely tanár angol nyelven üdvözölte az angol kép-
viselőket mire azok közül egyik angol, másik né-
met nyelven válaszolt.

— — — — —

Az érkezettek elszállásolása után ismerkedő-
si estélyre gyűltek össze, mely vacsorával volt
összekötve. Meg kell említenünk, hogy a vacsora
díszét minden esetre a „székely haricska turós

— — — — —

Fehér színti szép sarukat, sarkok, kik hordozzák.

Keskeny derekát kik fogják,

Gyenge karját tapogatólják,

Ugy az mint akarják.

— — — — —

Mer én szemem szemekkel szépen üsmérkedik,

Kezem akkor kezeidnek szépen húzódik;

Tánczba lábam kedveskedik,

Ezek, mert akkor azt velik:

Hejában nem esik.

— — — — —

Nem csudálom szép tánczodat, ifjak, ha ki-
válnak,

Azt csudálom éjjel nappal aggok el nem unjak.

Mertem őket, mert jól tudják

Aggok irigye mért bántják:

Sok gonosszal szőlják,

Az vén ember ifjak tánczát házában ha érti,

Feleségét, mint jászolban kuvasz szénát őzi.

Nem szeretem szemmel nézni

Ilját, mint irigy elüzi

De mi haszna vézi?

— — — — —

Tánczban öreád pirulása, mint róza nyílása,

Ajkidnak mosolygása, mint ég villámlása.

Tagjaidnak hordozása,

Mint vizeknek szép folyása,

Osontes elmúlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

Mint anyagnak még régenten földre leszállása.

Kézhöz magát szép adása —

Nyárban, mint szőlő nyílása

Neki ujlása.

— — — — —

Osodálatos szép térdednek ékesen hajlása,

M

„Oh Pataki uram bácsnak falus bírák lennők” — egy hosszú évtizedt meg, mely az erős meggyőződésű török pártit erős kézzel működő német pártivá tette.

Ezt az ellentétet az ő életében lángoló hon-szeretete s éles belátása magyarázzák meg.

Ő erős meggyőződésű és akaratú ember volt s a mit tett egészen tette, s a mit tett, mindig az volt, a mit tennie kellett.

Midőn a bujdosók ügyében kardot vont, egész lelkesedve ment, s midőn utolsó csatájára készült — levele igazolja — kedve ellen ment: de itt is, ott is megette kötelességét. — stb. . .

„De e levéltárból nem csak Teleki életéből, tetteinek rugóba pillantunk be, feltárul előttünk a bujdosók egész ügye Thököli lángoló honszerelmével, Wesselenyi kicsinyeskedő büszséggel, Petróczy, Kende, a bujdosók egész hosszú sora.”

„Megismerjük Erdély viszonyát a portával, megkapjuk minden részével az alkudozásokat XIV-ik Lajossal, Revend, Forval, a marseillesi püspök egész levelezését, a viszonyokat Lengyelországgal, mely még akkor is magyarral levelezett.

Feltárul Erdély egész belső élete Bethlen Farkas és János, Malácz az udvarmester, Lónyay Anna, a fejedelemszony s az egész főrangú világ viszonya egymáshoz.

A városi, a polgári elem, a megyék, a székek, nevezetesen végvárságok egész története és belső élete.

De látjuk Erdély tudományos életét is, tanodák, külföldi egyetemre járó ifjak, papok; az írók levelezése egész halmazban vannak itt.

Ebből tudjuk meg, hogy Szalárdi krónikájának kiadása ügyében Teleki közbejárt; s úgy látszik a törv. létesítése Bethlen Jánosnak tört meg; ebből tanuljuk meg, hogy a Misztótfalusi Kis Miklósféle bibliai kiadásban is közvetítő volt; meg tudjuk Tophaeus egy leveléből, hogy a Pethő Gergely név alatt ismert krónikát valóban Zrínyi írta.

De a Zrínyieknek még más szebb emléke is van itt: az a levél melyet Munkács bős asszonya az upon irrt férjének, midőn a vár fel-szabadult az ostrom alól, még más öt hasonlóan e tárgyra vonatkozó levelével.”

Ezek után titkár köszönetet nyújt a Teleki családnak, „mely múltban őseihez így szépen áldozott a történelm iránt”, a levéltár kutatására átgondván.

A szolnok-dobokamegyei

gazdasági-egylet által 1879. október havában rendezendő „Gazdasági ipar és állatkiállítás” rendező bizottság 1879. augusztus hó 19-én tartott közgyűlésénél

Jegyzőkönyvből:

Elnök: báró Bánffy Dezső a szép számban megjelent bizottsági tagokat melegen üdvözlőlvén, megköszöni eddig a tárlat érdekében kifejtett buzgalmat, felhívja őket a további tevékenységre hanguloyozván, miszerint ezután sokkal több munka várván a bizottsági tagtársakra emyedetlen szorgalommal vállaltva működjenek hazaíás vállalatuk érdekében, annál is inkább, miután kiállításunk iránt a nagyközönség óriási érdekltséggel viseltetvén irántunk, becsületbeli kötelességünk az irányunkban nyilvánuló nagy bizalommal minden tekintetben megfelelni, hogy meg is fogunk felelni a felett kétsége nincs.

A titkár jelenti, hogy a kereskedelmi és iparkamarák közül a brassói, kolozsvári, aradi és kassai, de különösen a kolozsvári tevékenyen működtek közre kiállításunk érdekében, szép tevékenységet fejtett ki érdekünkben Hayduk Ambrus ur, Tokajból, Veres Ferencz ur Kolozsvárról, utób-bi emyedetlen szorgalommal érdekünkben folyton buzgolkodik is. — Hatzinger József kereskedelmi meghatalmazott Budapesten augusztus 30-ig kiállításunk részére mint meghatalmazottunk bejelentéseket elfogad, s a kiállítókat bérezes hazánk viszonyai iránt tájékozza. Havas Gyula ur a sajátban hazaíás vállalatunkat ügyes tollaival ismerteti, s ez által kiállításunknak nagy szolgálato- kat tesz. Köszönettel hozza említésbe, miszerint több hazai lap, mint a: „Kelet”, „Magyar Polgár”, „Marosvidék”, „Szilágy”, Ellenör, „Hon”, „Debrecezen”, „Egyetértés”, „Magyar iparosok lapja” stb. a legnagyobb készséggel hoznak tudósításokat vállalatunk érdekében. Miután több lap szerkesztője kiállításunkra személyesen jött, esetleg képviselőt küld, ezek részére iroda helyiségről leendő gondoskodva. Jelenti, hogy a m. kir. állam-vasutak igazgatósága összes vonalaival 50% szállítási árkedvezményt engedélyezett kiállításunk részére. Apahidától Désegig a teherszállítás Kiss János helybeli kereskedő most szerződéses szállító által eszközöltetik jutányos díjak és felelősség terhe alatt. A személyszállítást Kolozsvár és Défés között Kibédi Biázini Domokos ur eszközli, még pedig a kívánalomhoz képest kellő társas kocsik és magánfogatokkal olcsó díjak mellett tértjegyek alapján.

Jelenti, hogy a m. kir. lotto-igazgatóság a gépsorsorsolást díjmentesen engedélyezte a szükséges politikai biztost pedig a m. kir. pénzügyminiszter meghagyása folytán megyénk főispánja, megyénk alispánja személyeiben kinevezte. A helybeli állandó műkedvelő társulat a kiállítás folyama alatt 3 előadást rendezend kiállítás költségei fedezésére. A helybeli tűzoltó-egylet a tárlatunkon felügyeletet készséggel elvállalta. Nevezett tűzoltó egylet, egyleti zászlóját kiállításunk folyama alatt felszentelti, s ezen ünnepélyre a haza testvéregeleite meghívja. Örömmel jelenti továbbá, hogy

a kolozsvári iparos-egylet a saját köréből, kiállításunk érdekében végrehajto bizottságot alakított, mely bizottság augusztus 4-dikén működését már meg is kezdte, eme végrehajto bizottság óhajtaáshoz képest Kolozsvár város iparosaiól szabályaink értelmében jurinkbe tagokat választani megígérték. (Mindön osztályba két tag választható be.) Örömmel jelzi, miszerint egy a székyi háziipar egylet mint a „szász” ipar is kellőleg leendő tárlatunkon képviselve, városunknak pedig minden egyes iparága teljes mérvben leendő bemutatva több mint 100 kiállító által.

Megeyünk gazdasági egyletének einöke megeyénket áttazza, termény és gyümölcs kiállítás érdekében.

Az országos kertészeti egyesület vándorgyűlését kiállításunk folyama alatt tartandja meg városunkban, ez alkalommal több rendbeli kirándulások fognak eszközöltetni és tudományos felolvasások tartatni.

(Folyt. köv.)

A sepsi-szent-györgyi kiállítás.

(Háromszékmege t. gazdáinak ajánlv.)

Tudva van az érdeklődő t. közönség előtt, hogy Seps-Szent-Györgyön f. évi október hó elején állat-, gazdasági, termény és házi ipar-tárlat fog tartatni.

A gazdasági s ipari termékek nyilvános kiállítása kétségkívül a mezei gazdaság és melék- iparainak előmozdítására leghathatósabb tényezőül szolgál.

Egy ily kiállítás az összes mezei gazdaság terjedelmének képtel kell hogy adja a látogatóknak az egész vidék gazdasági tevékenységétsemelele kell, hogy állítsa; — kell, hogy bemutassa mindazt, mit a lakosság szorgalma előállít, vagy a természet, mint nyers anyagot rendelkezésre bocsát.

Sajnos, hogy a kiállítások iránt aránylag oly kevesen lelkesednek és épen azért mindenekelőtt a nagyobb birtokosokat illeti a jó példával előjárni, a különböző kalászos takarmány, kapás és gumós növény stb. összegyűjteni s a tárlatra ideje korán bejelenteni, mi által ismét másokat fognak buzdítani mindannak kiállítására, illetőleg bejelentésére, a [mi arra alkalmasnak látszik.

Azt mondják, rossz termésünk van, mire való hát a kiállítás?

Van kalászos és szemes gabonánk, kenderünk és lenünk szállban és kikészítve, törökbu- zánk, burgonyánk stb. — de még a jelentéktelennek látszóknak sem szabad hiányoznia, mert a látogatók, főleg a kereskedő és iparos, új egy- általában oly tárgyakat találhat, melyek vagy mindjárt, vagy jobban mivelve, javítva, üzletének alapjául szolgálhatnak.

Jelenlegi külterjes, szemes gabonatermelésünk tulajde magát, egész gazdasági rendszerünk ódiás, mindamellelt talajunk sok kincset rejt és bátran mondhatjuk, hogy azok még feltárva nincsenek és épen azért bír a kiállítás reánk nézve oly nagy fontossággal.

Lehet, hogy egy- s más tárgy ma jelentéktelennek, tökéletlennek látszik, de a tapasztalás bebizonyította, hogy minden későbbi tárlat elődjéhez viszonyítva, haladást mutatott fel s így most tervezett kiállításunk is majd utóda termékeinek megilésére oly alapot fog teremteni, mely vég- hetetlenül fontos lesz.

De hát egyáltalában van-e valami, a mi nem fontos e tervezett kiállítás programjában? Talán a búza vagy a rozs? Hiszen Háromszék áldott földje a mai, bár hiányos mivelés mellett is kitűnő terméket ad!

A liszt kivétel tetemesen emelkedett, a folyó év második negyedében csakis a tömösi szoroson át 610 métermázsá ment ki, a mi a bevittolt 1015 métermázsával haladja túl.

A gabona bevittolt 79,93 métermázsát tett, ez csökkenőben van, mert ma már a liszt és szesz előállítására szükségelt gabonakészletet inkább a belföldön fedezhetjük.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. aug. 26.

— **Megható jelenet folyt le** vasárnap a kolozsvári ev. ref. egyház kebl tanácsa körében. Ince Mihály, az egyháznak három évtizednél hosszabb ideig pártatlan, de szorgalmas és lelkiismeretes gondnoka éveinek előhaladott számára s gyön- gülő egészségére hivatkozva ezen állásáról lemondott. A gyűlés csak a legnagyobb sajnálkozással lement a gyűlés felmenteni ősz gondnokát az egyház vezetésének valóban nem csekély terhétől s a kolozsvári egyház körül szerzett meghálálatlan érdemei elismerésének külső jelölő tiszteletbeli főgondnokká választás. A gyűlés összes jelenlevő tagjai, testületileg mentek a főgondnok úr szállására, annyira szeretett és oly nagyra becsült vezéröknek ezt tudtál adni, s töle egyszerű- smind elbucuzni. Szász Gerő esperes megható be- szében tolmácsolta a gyűlés mély megilletődését lemondása iránti határozott nyilatkozata felett, élénken esetel a főgondnoknak, az évek oly hosszú során át szerzett érdemeit s kérte őt, hogy mint tiszteletbeli főgondnoknak mindig bölcs tanácsadásaitól s gazdag tapasztalataitól jövőre se fossza meg őket. Szász Gerő ezután hosszú életet

kívánván a becsületben megérdemesült férfianak, a jelen voltak többszörös éljenben törtek ki. Ekkor Ince Mihály válaszolt, de a mélyérzésű férfian annyira szívég hatott megválni azoktól, a kikkel önzetlenségben együtt munkálkodott, hogy meg- eredtek könnyei s szavai faldokló zokogásban veszték el. Megindító volt látni, miként csillám- lott fel körülé ősz emberek szempilláin a szív drá- ga gyöngye, a meghatottság könnyje. A jó öreg- nek nagy megerőltetésbe került szöhoz jutni, megköszönte a kebl tanács ragaszkodását s jobb időkre emlékeztető szerénységgel, [nem fogadta el a tiszteletbeli főgondnokságot, mint üres címet, a melynek nincs belső tartalma. Végül meleg kézzsoritással bucsuzott el a consistorium minden tagjától. Ince Mihály, mint tagja egy, a kolozsvári kálvinisták körében érdemei után különben is nagyrabecsült esáladnak, egyik éltető lelke volt a kolozsvári egyházmegyének. A csaknem minden vasárnap tartott consistoriális üléseken mindig ő elnökelt; nem volt ügydarab, melynek tárgyalása előtt ne mondotta volna el az ügynek, sokszor évtizedekre terjedő történetét s egyszerű, világos előadásával, bölcs, önzetlen tanácsaival ne köny- nyitette volna meg minden tárgy lebonyolítását. Szavai egyike azon régiebb kiadású patriarcalis jellemeknek, a kik külső zaj és dícsőítésre vágyó héuság nélkül évek munkájával szereztek maguk- nak becsült nevet.

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter**, következő rendeletet intézte valamennyi egyházmegyei hatóságokhoz, valamennyi tanfelügyelő és tankerület főigazgatókhoz: A házi ipart és ipari szaktanítást terjesztő I. egye- sület Besztercebányán, közösen e város közönség- gével, egy harmonium-készítő tanműhelyt nyitott. Ezen tanműhely első darabjai a székesfehérvári országos kiállítás bíráló-bizottsága által nemcsak ezüst éremmel jutalmaztaták, hanem egyszersmind álnban és jószágban tökéletes verseny-képeseknek nyilvánították, minek legfényesebb bizonyítéka az, hogy a harmoniumok el is keltek. E tanműhely most megnagyobbíttatik és elfogad megrendelése- ket a legkisebb négy registers harmoniumtól a legnagyobb 12 registersig, melyekben egy, két vagy három játék foglaltatik. Elfogad a tanmü- hely kisebb templomok részére orgona-építést vagy átjavítást. Végre kereskedők részére tömeges meg- rendelésnél kézi-harmonikák készítésére megren- delést. A harmoniumok népiszkolák számára, fő- leg ha egyszerre 6 darab rendeltek, őt register- rel, legkebbe szerkezettől egyenként 75 frttr sat- lonok számára 7 registerrel és két játékkal 180 frttrt, templomok számára 12 registerrel és há- rom játékkal 380 frttrt készítenek, — jótállás mellett. Egyebiránt az árak változhatnak meg- rendelés és kölcsönös egyezkedés szerint. [Mindön megrendelés egyenesen Besztercebányára: a vá- ros t. polgármesteri hivatalához, vagy tetszés sze- rint a házi ipart és ipari szakoktatást terjesztő 1-ső egyesülethez Posonyba: Duna-utca 209. in- tőzendők. Míról is van szerencsém cizmedet szives tudomás végett oly tiszteletteljes felkérésrel érte- síteni, hogy szóban forgó egyesület a kérdéses iparág meghonosítása iránti törekvésében a házi ipar fejlesztése céljából megfelelő támogatásban részesíteni méltózlással.

— **A „Piros bugyellárás”** a nyári színházban tegnapelőtt (vasárnap) ismét zsúfolt ház elől került színpa; páholyok és zártszéksorok, kevések a kivételével, mind tele, a karzati he- lyek pedig szorongásig tömve voltak. Az előadás nemigen hagyott fenn kívánni valót; élénk össze- vágó volt s a nagy közönség igen jól mulatott a kiváló szinpad hatással irt darab egymást válto- gató képein, különösen pedig Pálmái Ilka és Vá- radi Miklós szép dalait sokat tapsolta s közülök sokat megjárázott.

— **A vasárnapi** tüssjitéket, melyet Sza- bó F. rendezett a sétatéri terven, elég nagy kö- zönség nézte meg s több tűzkepletet élénken meg- tapsolt.

— **Kolozsvárt** legnagyobb, hordó az, me- lyet a múlt héten szállítottak Tauffer József, városunk derék szőlőte, szorgalmas kereskedő és borász óvári pincozójába. Mintegy 15,000 liternyi beltűre és a tenyérnyi vastag dongákat 13 rend- kívül erős vas gyűrű foglalja össze; Halom József szorgalmas iparosunk készítette, kinek becsületre válik. Ez óriás hordó a pincozónak egész külön oz- tályát vette igénybe s csak felállításra több napi munkába került, elkészítésén pedig hónapokig dolgozott a mester. Az áldomás a hordóban lett elfogyasztra, melyben 10 személy terített asztal mellett kényelmesen fogyasztotta derék borkeres- kedőnk kiváló finom borát.

— **Ertesítés.** Hivatkozva alólirt rectori hivatalnak 964—878—9 o. t. sz. a. f. évi julius 20-án kelt hasontárgyú értesítésére, a nmlgu m. k. vallás- és közokt. miniszter urnak f. évi junius 28-án 17318—879. sz. a. kelt rendelete követ- keztében ujalog is értesitem mindazon egyetemi hallgatókat, kik tanulmányaikat a kolozsvári m. k. tud. egyetemen kívánják folytatni, hogy ezen kir. tud. egyetemen az 1879—80 tanév I. felére a beiratkozások jövő szeptember hó 1-én kezdőd- nek és 12-ig beazárolag tartanak. Tizenkettődikén tul 3 napig csak kari, illetőleg dékáni s 16-án tul 23-ig beazárolag pedig csak tanácsai s illetőleg rectori engedéllyel történhetik a beiratkozás, s csak tényleges katonai szolgálatban létel indoká- ból lesz megengedve egyes késelemes hallgatók- nak jövő október hó 3-ig az utolagos felvétel.

Kolozsvárt, 1879. auguszt. 22-én. Imre Sándor, e. i. rector.

— **Tanodai értesítés.** A kolozsvári ev. ref. collegiumban a rendes beiratások kezdődni fognak folyó évi szept. 1-ső napján és tartatnak szept. 5-dikéig. — A beiratkozásokkal egyidejű- leg fognak megtartatni a félévi, pót- és javító vizsgálatok; szept. 5-dikén pedig, d. e. 11 órákor a tanév ünnepélyesen megnyitatik. — Kolozsvár, 1879. augusztus 24. A tanodai igaz- gatóság.

— **Visszaemlékezés** Kolozsvárra és a magyar nyelvi tanfolyamra „Erinnerungen an Klausenburg und den magyarischen Sprachlehr- curs” cím alatt a Nagy-Szebenben megjelenő Si- benbürgisch-Deutsches Tageblatt érdekes cikk- sorozatot közöl egy szász tanító tollából, ki a tan- folyamban szintén részt vett. A cikkíró minden előtt Kolozsvár fekvését írja le, pár sorkan leír- va az utcák és házak külső kinézését, dicsőve a gránit-járdát, szemben a kavics kövezettel, melyet nagyon czélszerűtlennek és [rosznak tart. Azután megemlékezik városunk nevezetesebb lánivalójá- ról, különösen a tanintézetekről, melyek között az egyetemet csak pár szóval érinti; ellenben a mo- nostori gazdasági, továbbá a tanító- és tanítóné- képző tanintézetekről; a gyermekkertekről hossza- sakban és nagy elismeréssel szól s részletebben ismerteti azokat. Azután a város lánivalói sorá- ban fölemlíti a főitri nagy r. kath. templomot, a dohány- és szivargyárt, (ezekben a gyártást is leírja), a két színházat; ez utóbbiakra vonatkozó- lag fölemlíti, hogy a magyar heves vértalkatánál fogva epen úgy, mint a déleuropai népek nagy tehetséggel bír a drámai művészetre, a repertoire a francia és magyar nép közötti rokon szellem- nél fogva mind csak francia és magyar nemzeti drámai termékekből áll, a magyar színész a nyelvét nagyon szépen, értelmesen és zengzetesen ejti ki, minél fogva az érzelmek legkülönböbbé árnyalatait hatással és hiven tudja visszaadni, el- lenben a magyar színész kiejtése inkább a dur- vabb hangok felé hajlik. Felűnő, hogy a szász tanító Kolozsvár nem államiag fenntartott tan- és más kulturális intézményeiről (p. o. Muzeum, felekezeti gymnasiumok és tanintézetek stb.) és a felsoroltakon kívül más nevezetességeiről egy szó- val sem emlékezik meg. Végül legtöbb cikké- ben az illető tanító áttér a magyar nyelvi tanfo- lyamra; s míg egyfelől megírja, hogy nem volt kellően előkészítve, másfelől nagy elismeréssel szól a barátságos bánásmódról, melyben a népta- nitókat a tanfolyam tanárai részesítették, az elő- zékeny, támogató tanítási módrols végül leírva a tanmenetet, meglegezősével constálálja, a tett elő- menetelt, az elért sikert és dícsőrettel említi fel a tanárok egyik legjelesebbjének azt a nyilatko- zatát, hogy: Ha a tanfolyamnak nem is lenne más következménye, mint hogy a magyar és szász tanítók egymást megismerni és becsülni tanulták: már ennél fogva sem lenne meddő”. Örvendünk, hogy épen a Tageblatt-ban, mely olyan ellenté- tes s olykor igazságtalan politikai álláspontot fog- lal el velünk szemben, találkoznunk ilyen méltány- ló elismeréssel a magyar nyelvi tanfolyam és ta- náraink iránt. Bizony-bizony, ha jobban és köze- lebből ismernék egymást, sok keserű félreértés- nek és surlódásnak vennők elejét a politikai élet küzdeleén is!

— **Kossuth Lajost** neve napja alkal- mából a kolozsvári tud. egyetemi kör — mint tiszteletbeli tagját — táviratilag üdvözlölte.

— **A magyar történelmi társulat** aug. 23-iki Marosvásárhelyt tartott folamáról egyik levelezőnk írja: Ipolyi Arnold nagy gondal ösz- szeállított tanulmányát a magyar hadtörténetéből a több százra menő közönség lankadatlan figye- lemme és gyakran tézéses nyilatkozattal fogadta. Midőn pedig Sza bó Károly egyetemi tanár hi- vatolt fel az értekezés megkezdésére, az egész kö- zönség lázas mozgásba jött, s koszos történet- írónkat hatalmas éljenekek fogadta. A „Vásár- helyi codex” kitűnő ismertetése után, értekező jellemezte Balassa megragadó keltészetét, a bemu- tatott három kötetemnyit tüzzel és lelkesedéssel sza- valta el: a tisztes tudós arca sugárzott a versek előadásán, s a lelkes felindulás a közönséget mint delej hatotta át, a vegüi szünni nem akart taps- ban és éljenzésben nyilvánult a hatás. A gyűlés befejezte után a disztrakomán Ipolyi éltette a királyi családöt, reményét fejezte ki Rudolf főher- czeg tudományos működése felett, Tudományos Akademiáknak is [már tagja lévén. Pulszky Ferencz Maros-Tordamegye közönségére; Ajtai polgármester, a honvéd és közös hadsereg [együt- tes, hazaíás ténykedéséért; Szilágyi Sándor a Teleki családra mondottak köszöneteket. A tár- sulat körutjára e ho 25-én elindult; zárgyűlés Se- ges váron lesz.

— **A décsi** István királyi egykor híres vásár közepesen ütött ki; a baromvásár nem volt élénk, a szép marhák magos áron tartattak; a dísznő tömegesen hajtattván be, nagyon nyomot- őrön kelt. Rövidárusok nem nagy kelendőségnek örvendettek, az iparosok közül a csizmadiák közt volt nagyobb forgalom. A gabona ára folytonosan emelkedik, a szép buza 7 frt 30 kron is kelt hectoliterenként.

— **A nagy-enyedi** kerületi börtönben készült kosarakból ujabban is érkezett egy szál- litmány a kir. ügyész ur rendelkezése, melyből még egy néhány darab, a mint értesülünk, kapható.

— **A nagy-enyedi** kerületi börtönben készült kosarakból ujabban is érkezett egy szál- litmány a kir. ügyész ur rendelkezése, melyből még egy néhány darab, a mint értesülünk, kapható.

— **A nagy-enyedi** kerületi börtönben készült kosarakból ujabban is érkezett egy szál- litmány a kir. ügyész ur rendelkezése, melyből még egy néhány darab, a mint értesülünk, kapható.

Ára 40 kr. Valószínűleg Demeter, szorgalmas ke- reskedőnek lesz Kolozsvárt bizományi raktáros, ki mérsékelt nyereségért vállalkozott a kosarak el- adására.

— **Ezernyolcszáz** évvel ezelőtt. Hol- nap aug. 24-én lesz ezernyolcszáz éve, hogy Pom- peji, Herkulanum, Oplontis és Taglana városokat a Vezuv lávaözne eltemette. Krisztus szül. után 79-ben aug. 24-én déli egy óra után 20,000 pom- peji polgár ált az amfiteatrumban vidáman, gond- talanul várva a gladiatorok harcát. A Vezuv már pár nap óta füstlögött, egy párszor gyöngébb föld- rengés is volt ugyan, de a jó pompejiek nem gon- doltak vele; már bozasszoktak. Egyszerre retten- tes füstfelhő tört elő a Vezuvból, iszonyu dörgés és villámlás támadt, a föld rengeni kezdett, a megrepedt heggyől roppant lávafolyam áradt, sűrű hamueső apró kövekkel keverve hullott a városra és elsőtétítette a láthatárt. Három nap alatt a lebulló köből, hamuból, lávából 7 méter magas takaró támadt, mely tizenhét századig borította a várost. Pompeji romjait 1748-ban véletlenül egy paraszt fedezte föl, ki szőlőjét munkálva régi fa- lakra akadt. A várost csak 1852 ben kezdték rendszeresen kásni; egyharmadrészt már ismer- jük. Kétharmadt még ma is óriási láva és föld- rétegek takarják.

A szerkesztő postája.

— Marosvásárhelyre. A múlt napok- ban székyelföldi kóborlásaim közben, midőn a bik- szádi fuvarosnak a kényelmetlen szállomás miatt panaszkodtam, ez volt válasza: „Hát urf instálom, a ki jól akar álui, üljen otthon.” Megfo- gadtam n tanácsát az elmés székyolnek s néhány napja itthon ülök; így a szerkesztőszékhöz intézett kérdésekre is magam felelekhet. A hosszú látha- tólag nem csak megjött, de közlés alatt is van. Hanem az már nem szép a marosvásárhelyiekől, hogy a hol annyi rendes munkatásra és levelezője van a „Kelet”-nek, kölcsönösen elfeledték vagy egy másót várták a történelmi társulat gyűléséről egy távirat küldését.

— Gyulafehérvárra. Hogy ne venné szí- vesen a „Kelet” bármikor az okos szót! A mi pe- dig a titoktartást illeti, igaz ugyan, hogy az újsá- gír kényerű kibeszélni a világnak, a mit tud, de épen abban rejlik a szerkesztői tudomány (?), hogy jól megfontolja, mit szabad és mit nem, kibeszélni.

— N-Szebeni-népek. Csak párnapi türelem, bizonyosan megjelenik.

— G-Szt.-Imrére. De az már igazán nem az újság feladata, kutálni, hogy a katolikus pap- nak lány hűga van a háznál.

— r. l.-nek Sz.-Keresztura. Az ily goromba személyeskedés nem tűri meg a nyomta- tást. Targyalogasan előadott tények közölhetők csupán.

„KELET” magán távirata.

Feladatott Sz.-Keresztur, aug. 24. 8. 6. 35 p. reg.)
Érkezett Kolozsvárra, aug. 23. 8. 6. 55 p. reg.
Szerk.

Az unitárius püspök bevonulása nagyszerű volt. Elől 32 párból álló banderium jött, utánna mint vezető Szentkirályi Árpád; azután a püs- pök és főgondnok; ezt követőleg 6 négyes fogatu, 19 kettős fogatu hin- tóban, és 52 csinos kocsiiban a kísé- ret. Két helyen diszfogadás. A foga- dő és üdvözlő beszédekre angol ven- dégeink angolul és németül feleltek. Este nagy közvacsora volt. Egyik angol magyarul mondott toasztot.

Feladatott Budapestén aug. 23. 1. 6. 40 p. reggel.
Érkezett Kolozsvárra aug. 23. 1. 6. 45 p. reggel.

Gr. Andrássy Gyula holnap Gas- teinba útazik, hol Bismarekkal ta- lálkozik.

A válság néhány hétre elhalasz- tatott.

Árték- és váltófolyam.

1879. augusztus 25.

Magyar aranyjáradék	90.35.
„ kincstári utalv.	1 kibocsát
„	2
„ keleti-vasut elsőbőség 2	82.—.
„ állami kötvény 1876 év	73.—.
„ vasuti kölcsön	110.20.
„ földtehermentesítési kötvény	86.75.
temesi	85.—.
erdélyi	86.—.
horv. slavon	87.—.
magy. szőlődezmá váltáság	89.56.
Oszt. egyéges államadósság papirban	65.35.
„	67.45.
„ aranyjáradék	78.55.
1860. államsorsjegy	124.10.
Oszt. nemzeti bank részvény	821.—.
„ hitelrészvény	258.—.
magyar. hitelbank	243.75.
Ezüst	—.
Cs. k. arany	5.49.
Napoleonond'or	9.25.
Német birod. mark	57.05.
London	116.45.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

*) Lapunk vasárnapi számából elkészett,

Pályázat.

A bessenyői járási szolgabíró hivatalnál a segéd-szolgabírói állomás üresedésére jövőn, arra ezen pályázat nyitattik. — Felhívtnak emellett mindazok, kik ezen 500 frt. évi fizetéssel javadalmazott állomást elnyerni óhajtják, miszerint képzettségüket, életkorukat, nyelvismeretüket s eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal és szabályszerű bélyeggel ellátott kérvényeiket, még pedig a közhivatalban alkalmazottak illető hivatalfőnökük útján, **folyó évi szeptember-hó 20-dikáig** aláírthoz nyújtsák be.

Beszterczen, 1879. évi augusztus-hó 20-kán.

Egyesült Beszterce-Naszódmege alispánja:

LÁNI GODOFRÉD s. k.

Oroszlán-hajkenőcs

(bojtorfagyökér-rostokkal készíte)
göndöríti a haját
a nélkül, hogy égetni vagy begöngyölni kellene,
általában minden idegen segély nélkül.
tisztítja egyúttal a fejből a meggátolja a hajhullást.
A hatása egyenlő férfiaknál, nőknél és gyermekeknél.
Egy üveg tégely ára 1 frt., postán küldésnél a göngyért 10 kral több.
Főtelep, hova levélbeli megrendelések intézendők: (235) (6-12)
Winkelmayer J., Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159, vagy Stumpergasse 13.
Főtelep Kolozsvárt: Szék Miklós gyógyszerésznél.

Polgárok!

Franciaiak, angolok és osztrákok évek óta különlegességekkel árasztják el hazánkat. Ezen, legtöbb esetben célra nem vezető orvosságokért sok százszor forint vándorolunk a külföldre. Az általam feltalált s készített ELET-ELIXIR először is külföldön nyitott ki magának elismerést és évenként több mint egy millió üveggel kúldtók ezen ELET-ELIXIRBől külföldre.

Egy részről azon eredmény, melyet az általam feltalált

kárpáti ELET-ELIXIR

Angol, Német- és Franciaországban a számtalan, azonban legtöbbnyire eredménytelen, gyógyszernek közt kivétel, másrészt a tömeges megrendelések, valamint ezekre menő híres férfiak, köztük 5 királyi fensége a Walei herceg (angol trónörökös), és tanácsok által kiállított elismerő és köszönő levelek arra indították, hogy magyar hazámra is raktsak rá. Ily raktsak állítottam fel. Kolozsvár város és vidéke részére **Vogel Károly** és **Dietrich Sámuel** uraknál. Évekig tartó fáradszal szorgalommal összevettem öt alapos tanulmányok folytán felfedeztem csak fel a Kárpát füvet s növények gyógykajait, melyek szakképek kivonatát szerint felülmúlhatatlannak tünnek ki a következő betegségekben. Bámúlato eredmény a lázmal, bármily idő legyen is az, cholera és hányás-és hányás gyors elmúlása, biztos szer rossz emésztés, gyomorgyengeség, hányás, étvágyhiány és nyálkásodás ellen: még beteg emberek is biztos számíthatnak hosszú életre ezen ELET-ELIXIR használatát követően.

László, 1878. szeptember 2.
A Bosznából jött súlyos gyermek jobban 1000 üveggel kérek küldeni.
ELET-ELIXIRBől, mind kiépültek. Most jöbbször 1000 üveggel kérek küldeni.

Dr. Kolorits Ferenc, fősebes.
A részemre próba gyanánt küldött 20 üveg ELET-ELIXIR, mindennemű gyomorgyengeség ellen sikeresen alkalmazva, felhasználtam. Ez eredmény és kívánságom az ön által felkínált ELET-ELIXIR-t a konstantinápolyi egészségügyi igazgatóságnak legelőször ajánlottam. — 500 üveggel azonnal elküldését kérem.

Mustafa baba, ezr. és ezermester főorvos.
Sürgöny. Fuchs urak Malackán, Magyarország. Küldjön azonnal 100 üveg ELET-ELIXIR, az első küldeményt tábori kórodában már felhasználtam. Kalafát, 1868. január 10.

Dr. Brankovics Sándor.
Journal de Genève 1876. okt. 18. károl.
Fuchs B. ur által Malackáról (Magyarország) Dr. Girardin helyet. tanárhoz küldött ELET-ELIXIR a kórodán megvizsgáltatva, — alkalmazott étvágy hiány, emésztési gyengeségek és gyomor bajoknál — eddig el nem ért eredményeket nyitott ki.

Le Gazette de France? Páris. 1877. jan. 3.
Fuchs B. ur által feltalált ELET-ELIXIR gyógyereje a helybeli egyetem orvosi kárpáti megvizsgáltatott, alkalmazását eddig el nem ért koronázta, emésztési gyengeség és emésztési hiányoknál. Ezen eredmény folyamánként megengedettet Malackai lakos Fuchs B. urnak az általa feltalált ELET-ELIXIR Franciaországban elárulhatni.

Prága, 1879. június 10. A már elhasznált 10 palack ELET-ELIXIR oly kedvező hatást gyakorolt gyomorhurutomra, hogy indíttatva vagyok abból ezenem még 25 palackot rendelni.
Dr. Rieger.

Csalan, 1879. április 18. Egy barátomnak köszönöm önnek czimát, s kérem az annyira földesért kárpáti Elixirből nekem 3 palackot küldeni.
Joachimovich Venczel, cs. kir. járásbíró.

Nagy-Kikinda, 1879. április 29. Ezennel bátorodom legelőször hálát mondani önnek a valódi ELET-ELIXIR-je által tökéletesen meggyógyult sok éves hideglázamért.
Petrovics György, gabnakereskedő.

Karlowitz, 1879. június 1. Tekintetes úr! Ezennel nyilvánosan mondok önnek hálát az ön által készített ELET-ELIXIR gyógyhatása miatt; gyomorhajomtól több orvos sem tudta meggyógyítani, s most visszanyert egészségem mellett egészen újjászülöttem érezem magam.
Ivackovich Prokop, patriárcha.

Újvidék, 1879. június 16. Küldjön ön azonnal vaspályán 50 palack ELET-ELIXIR, mert több hideglázabeteget már javulásnak indult.
Dr. Med. Jovanovich Ferenc.

Pancsova, 1879. június 20. Igen tisztelt úram! Ném, a ki akut gyomorbajával már több fűrdt látogatott meg, többek közt Karlsbadot (Csehország) is, nem tudott gyógyulást nyerni; egyik fiórem Belgrádban **D.ber gyógyszerészhez** üsített **Belgrádban**, a ki önnek írásköröre, s mire 10 palack ELET-ELIXIRt hozattam, melynek jótékony hatását nem tudom pénzzel maghezni; mert az életnek egészségnélkül nincs értéke. Fogadja az ön és már egészséges nóm legbensőbb háláját, s tartas meg önt a mindenható még sokáig az emberiség javára.
Milutinovic János, szálloda tulajdonos.

Zágráb, 1879. június 18. A küldött 40 palack ELET-ELIXIR több barátommal osztottam meg s teljesen meg gyógyunk vele először; miután este és reggel egy-egy evőkanállal vettünk belőle, étvágyunk mindig egyaránt pompás volt; szívesen kérem, küldjön az ön csimem alatt még 50 palackot.
Bárá Rauch.

Dijaková, 1879. június 17. Csak három nap óta fogyott el önnek Elixirje, s már étvágyhiányt érezek. Kérem postán nekem ismét 50 palack ELET-ELIXIRt küldeni.
Strossmayer, püspök.

Egy üveg ára csomagolással 1 frt.
FUCHS B., Malackán, a Kárpát alján.

Megjelent és Kolozsvárt

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében kapható:

KIS NEMZETI MUZEUM

egy-egy kötett füzve 50 kr.

1. A MAGYAR DALNOK.
- 2-3. KISFALUDY KÁROLY válogatott munkái. Két kötet.
4. REGEGYÖNGYÖK. Jósika Miklós legszebb beszédeiből.
5. ROBINSON Crusoe élete és kalandjai.
6. TUNDÉRMESÉK. A legkedveltebb gyűjteményekből összeállítva.
7. BOLDOGHÁZA. Buzdító és oktató történet.
8. MAGYAR NÉPDALOK.
9. MAGYAR HÖSKÖLTEMÉNYEK.
10. ABAFI. Regény. Irta Jósika Miklós.
- 11-12. MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE a legrégebb időkől korunkig. Két kötet.
13. KISFALUDY SÁNDOR válogatott munkái.
14. TÖRTÉNETI ADOMÁK és JELLEMRAJZOK.
- 15-16. JÓKAI MÓR válogatott munkái. Két kötet.
- 17-18. A SZABADSÁG HŐSEI és VÉRTANUL Irta Kuliffay Ede. Két kötet.
19. KÖLCSEY FERENCZ válogatott munkái.
20. TRÉFÁS VERSEK.
21. CSOKONAI Vitéz Mihály válogatott versei.
22. FRANKLIN ÉLETE. Irta Mignet.
- 23-24. MANTHEWS. Hogyan boldogulunk? Két kötet.
- 25-26. FÁY ANDRÁS meséi és aphorismái. Két kötet.
- 27-29. BOROS MIHÁLY válogatott kisebb munkái. 3 kötet.
- 30-31. VÉRTESSI ARNOLD beszédei. Két kötet.
32. Az ŐS-RÓMAI IDŐKBŐL. Korrajzok. Simons Tivadar után Bús Vitéz.
- 33-34. KANE a SARKUTAZÓ. A második Grinnel-expeditio sarkutazása. Két kötet.
- 35-36. KNIGGE ADOLF b. Érintkezés az emberekkel. Ford. Nagy István. Két kötet.
37. ERDÉLY TÖRTÉNETE. Az ősidőktől korunkig. Egybeállítva Kuliffay Ede.
38. VERNE GYULA. Híres utazók és híres utazások története. Ford. Vértessé Arnold.
- 39-41. PESTALOZZI HENRIK. Lénárd és Gertrud. Fordította Zsengeri Mór. 3 kötet.
- 42-43. LEGOUVE ERNEST. Atya és fia a tizenkilencedik században. 2 kötet.
44. BÁNFI JÁNOS. A Szántó család története.

Jókai Mór munkái.

Népszerű kiadás. — Egy-egy füzet 40 kr.

1. A VARCHONITÁK.
2. FORTUNATUS IMRE. — Shirin.
3. KALÓZ-KIRÁLY.
4. SONKOLY GERGELY. — A drága kövek. — Marce Zára.
- 5-9. TÖRÖKVILÁG MAGYARORSZÁGON. 5 füzet.
10. A BÜNTÁRS. — Nepean sziget.
- 11-12. A KETSZARVU EMBER. — Az egyiptusi rózsza. 2 füzet.
13. KORONÁT SZERELÉSE. — A HARGITA. — A KALMÁR és CSALÁDJÁ.
14. PETKI FARKAS LEÁNYAI. — HÁROMSZÉKI LEÁNYOK. — A KÉT SZÁSZ.
15. REGÉK.
16. CARINUS. — A NAGY-ENYEDI KÉT FÜZFÁ.
17. A SERFŐZŐ. — A NYOMORÉK NAPLÓJA. — FEKETE VILÁG.
- 18-20. ERDÉLY ARANYKORA. 3 füzet.
- 21-23. CSATAKÉPEK 1848—1849-ből. 3 füzet.
24. BUJDOSÓ NAPLÓJA. — KURBAN BÉG. — MEGÖLT ORSZÁG.
- 25-26. A FEHÉR RÓZSA. — HUMORISZTIKUS PAPIRSZELETEK. 2 füzet.
27. MAGYARHON SZÉPSÉGEI.
- 28-29. SZOMORU NAPOK. 2 füzet.
- 30-31. A JANICSÁROK VÉGNAPJAI. 2 füzet.
- 32-37. KARPÁTHY ZOLTÁN. 6 füzet.
- 38-43. EGY MAGYAR NÁBOB. 6 füzet.
- 44-47. UJ FÖLDESUR. 4 füzet.
- 48-53. SZEGÉNY GAZDAGOK. 6 füzet.
- 54-55. A MAGYAR ELŐDÖBŐL. 2 füzet.
- 56-59. HÉTKÖZNAPOK. 4 füzet.
- 60-63. A RÉGI JO KÁBLABIRÁK. 4 füzet.
- 64-65. DÉLVIRÁGOK. 2 füzet.
- 66-67. MILYENEK A NŐK? 2 füzet.
- 68-71. VÉRESKÖNYV. 4 füzet.
- 72-73. A MAGYAR NÉP ÉLŐZE SZÉP HEGEDÜSZÓBAN. 2 füzet.

- 74-76. ARNYKÉPEK. 3 füzet.
- 77-82. A KÖSZIVÜ EMBER fia. 6 füzet.
83. MILYENEK A FÉRFIAK?
- 84-89. POLITIKAI DIVATOK. 6 füzet.
- 90-93. MIRE MEGVÉNÜLÜNK. 4 füzet.
94. OCEANIA. Egy elsőlyedt világrész története.
- 95-97. AZ ELÁTKOZOTT CSALÁD. 3 füzet.
- 98-99. FELFORDULT VILÁG. 2 füzet.
100. ELBESZÉLÉSEK.

Kolozsvárt Stein János könyv- és zeneműkereskedése.

Épen most jelent meg
és Kolozsvárt

Stein János

könyvkereskedésében kapható:

A székelyek Scythia-Hün

EREDETÜSÉGE

és az ellenvélemények.

Irta Dr. NAGY JÁNOS. Nagy 8-ad rét.

Ára 70 kr.

Tanács és segély azok számára,

a kik szemgyengeségben szenvednek, s főleg megerőltetett tanulás és fárasztó munka által szemüket elrontották.

Igy korom óta meg volt nekem is az a rossz szokásom, hogy az éj csendét választván tudományos munkára. Ez, valamint sok fáradságos optikai és finom matematikai munkálat által szemem annyira meggyengült, hogy annyival inkább félhettem teljes megvakulástól, mert folytonos gyuladást hajlam állt be, a mely a leghíresebb orvosok évekig tartó gyógyításával is dacolt. E szomorú körülmények közt sikerült egy szerz találnom, a melyt már 40 év óta a legjobb sikerrel használok. Nem csak azon tartós gyuladást szüntette kioldatosan meg, hanem visszazárta szememnek is teljes erejét és élességét, úgy hogy most 75 éves koromban személgem nélkül olvasom a legapróbb írást is, s mint fiatal koromban a legjobb látásnak örvelek. Ugyanezt a sikert tapasztaltam másoknál is, a kik közt tübben voltak, a kik a legelőször pápaszem segítségével sem voltak képesek hivatásukat teljesíteni. Ezen szer kitaró használatát után eldöbák a szemüvevet s szemek azelőtti élességét visszanyerték. E második szer egy illatos szesz, a melynek alkotórészeit az élelővíz képezi. Nem tartalmaz sem drasztikumokat, sem fém vagy más nek alkatrészeit az élelővíz képezi. Nem tartalmaz sem drasztikumokat, sem fém vagy más nek alkotórészeit az élelővíz képezi. Nem tartalmaz sem drasztikumokat, sem fém vagy más nek alkotórészeit az élelővíz képezi.

A híres Dr. Romershausen-féle szem-lél mindig készen kapható és pedig:
Egy kis üveggel 1 frt 80 kr., egy nagy üveggel 2 ft 40 kr. o. é.
TEUTSCH J. B. raktárban Segesvárt.

Elárusítók nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedést kapnak.

Üzlet helyiség változtatás.

Alólt tudatom a t. nagyérdemű közönséggel, miszerint szöcs-mű ipari üzletemet

bel-magyarutczából, a Tanácsházi főtérre a 7 sz. házhoz átváltoztattam, s üzlet helyiségemet mindennemű férfi- és női öltönyökkel, a mostani divatnak megfelelőleg dúsan ellátam. S így átaljában egy városiak, mint vidékiek számára **szakmába vágó** mindennemű **szöcs munkák**, pontos idő alatti elkészítésére, a legutányosabb árért magam kötelezem.

A t. nagyérdemű közönségnek eddig is tapasztalt irántam való szívességét s bizodalmat hogy továbbra is kiérdemeljem, kegyes pártfogásukba magamat ajánlom

Kolozsvárt, 16. aug. 1879.

(303)

(2-4)

BÁNYAI SÁMUEL, szöcs mester.

KÉZI és FALI
TÉRKÉPEK.
ATLASZOK,
FÖLDGÖLYÖK.

ISKOLAI KÖNYVEK.

A bekövetkezendő tanév alkalmából van szerencsém tudósítani a n. érd. tanár, tanító, nevelő urakat és tanuló ifjúságot, hogy könyvkereskedésben, hol az iskolai irodalom kiváló figyelemmel van képviselve, mindenféle

ISKOLAI KÖNYVEK, TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK

egyetemek, gymnasiumok, képezdek, ipar és polgári iskolák, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek számára legnagyobb választékban és előnyös feltételek mellett kaphatók.

Tisztelettel kérem ez okból a nagyobb megbízásokat idejekorán kezemhez juttatni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékozhasssam magamat folytonos megrendeléseimmél, és hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél, pontos szolgálat, kedvező feltételek és jutányos árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat, saját kiadásaimból pedig ingyen példányokat bocsátok a t. megrendelők rendelkezésére, szegényebb sorsu tanulók számára.

Czim- és árjegyzékkel az iskolai könyvekről, ugy nemkülönbben bármennyű könyvjegyzékkel kívánatra azonnal és ingyen szolgálók.

Stein János

könyv-, mű- és zeneműkereskedése.

ISKOLAI KÖNYVEK.

SZÓTÁRAK,
NYELVTANOK
és
TÁRSALGÁSI KÖNYVEK.

Stein Jánosnál
KOLOSVÁRT.

M. KIR. EGYETEMI NYOMDA
KIADVÁNYAINAK
FŐRAKTÁRA.

SÁROSPATAKI REF. FŐISKOLA
ÖSSZES KIADVÁNYAINAK
FŐRAKTÁRA.